

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al Asociațiunii Institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

□

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Drumul natural. — Din trecutul bancnotei. — Cronica economică. — Situația. — Aplicarea legii pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane. — *Cronica*: Numiri la banca „Albina” Sibiu. Pentru ce nu fuzionează băncuțele noastre?

Drumul natural.

În ultimul timp s'a pornit un curent puternic tinzând să pună nația românească în drepturile sale, în structura economică și socială a țării noastre. Accentuăm acest fenomen de a pune nația românească în drepturile sale pentru că de obicei această mișcare se interpretează greșit de popoarele minoritare conlocuitoare. Și nu numai minoritarii interpretează tendențios această mișcare, ci chiar o parte din presa care se intitulează românească și publică cu text românesc, are aerul să afirme că ceea ce vrea să se restabilească pe baze juste la noi în țară aparține unui curent de gândire străin, sau în orice caz se integrează în șovinism.

Este adevărat că la început mișcarea de restabilire a drepturilor românești între granițele țării noastre, n'a fost precis formulată sau în orice caz ea s'a inspirat dela realitatea rece și de nedesmințit că în permanență, tot ceea ce este românesc aci, era disprețuit și batjocurit. Natural a fost deci, ca privind fenomenul în desfășurarea sa, nația românească să înceapă reacțiunea prin a spune lucrurilor pe nume; eram copleșiți în toate dome-

niile de activitate de forța numerică a minoritarilor, deși noi Românii dăm vlagă pentru sucule de viață al acestei țări.

Să recunoaștem însă că lucrurile au pornit pe panta aceasta din chiar vina noastră. Am fost curând după unire, copleșiți de lauri biruinții. Ni s'au întunecat, sau cel puțin ni s'au împâienjenit privirile cari trebuiau să scruteze situația concretă. Dar a mai intervenit și un factor de influență ocultă, care ne-a derutat dela adevărata noastră misiune; aceea de a ne înstăpâni puternic în glia acestui pământ spre a domina și valorifica toată respirația sa.

Factorul acesta de natură externă, este de o dublă înfățișare; în primul rând tratatul de pace ne-a fost impus cu oarecari sacrificii privind suveranitatea noastră națională. Ca și la 1878 așa și în 1919 forțe oculte au lucrat din colțuri misterioase făcându-ne să ne devalorizăm propria noastră biruință. În al doilea rând, chiar după încheierea păcii, o atmosferă de falsă toleranță își făcea drum în psihologia conducătorilor acestei țări, răspândită tot de oficine, cari aveau interesul să ne deruteze misiunea noastră națională în limitele teritoriului pe care-l stăpânim. Această atmosferă cu scopul de a ne închide ochii spre a nu putea privi în fața propriului nostru destin s'a întins ca o putreziciune, dând naștere la o psihologie deosebită care avea aerul să condamne ca nesănătoasă o reacțiune pe plan național. Așa se face că de cincisprezece ani ne complacem într'o

pasivitate nepufincioasă și era aproape să fim deruțați de la căile, cari căutau să ne asigure caracteristica noastră ca popor cu cultură specifică bine înghegată.

Trebue însă să spunem lucrurilor pe nume. Nu sunt vinovați de această desorientare numai străinii, cari căutau să ne rățească de calea, care trebuia să ne arete încotro se îndreaptă viața noastră.

Au o mare doză de vinovăție toți conducătorii țării, cari nu recunoșteau că deși biruitori în războiu, fuseserăm înfrânți pe planul național. Deși convinși că altul trebuia să fi fost tratamentul față de țara noastră, totuși ei se ascundeau în așa măsură după deget, încât printr'o influență de natură imponderabilă, ori de câte ori vorbeau, apărau atmosfera în care pluteau cu atâta convingere, încât aveau aerul că spun adevărul pur. Din cauza aceasta apucaserăm pe un drum în care destinul nostru părea să nu mai aibă nici un colorit, nimic caracteristic, ei să se integreze în marele anonim prefins uman și socialist.

A fost norocul acestei nații că n'am ajuns totuși atât de rățiți, ca să nu mai putem reacționa. Reacțiunea ce e drept își are chemări contemporane cu evenimentul încheerii păcii. De atunci studențimea a definit într'un fel problema noastră națională, nu însă totuși în măsură să dea tuturor de gândit, deoarece era concepută pe un plan îngust și oarecum de castă. Totuși nu trebue să negăm importanța acestei răbufniri pentru că de la ea lucrurile s'au aprofundat și cercetările pătrunzând în adâncimi, au scos la iveală concluzia că suntem categoric amenințați.

De câțiva ani, mișcarea a luat caracter general. Este simptomatic că primatul ideii încep să și-l revendice partidele politice. Unele dintre ele au simțit sincer durerea țării și au dat alarma la moment oportun. Altele s'au raliat ideii din oportunism politic, sperând să mai speculeze cu ea diferitele momente electorale. Indiferent însă dacă o parte din mișcarea politică cu idealul primatului național este sau nu sinceră, fapt de necontestat este, că simțim în noi un spirit de trezire, de reînviore, dintr'o letargie, care amenința să ne înăbușe.

În timpul din urmă curentul național a lărgit cadrele problemei cuprinsând în încăpătorul său volum toată acțiunea românească. Ea e concepută pe toate planurile, cari caracterizează viața unei națiuni; economic, social, spiritual, cultural, etc. etc. Din aceste foarte numeroase planuri, sunt unele cari trebuiesc puse în primul rând în cercetare și lucrare, altele formează o consecință a celor dintâi.

Fără a neglija primatul spiritual și cel moral în destinul unei națiuni, vom conveni totuși a spune că forțele de viață ale unei națiuni sunt mai vulnerabile pe planul economic și social. De aceea, dacă vrem să restabilim lucrurile în făgașul lor adevărat, de la aceste domenii de viață trebue să începem.

Să nu ne facem însă nici prea multe iluzii. Trebuește o muncă dărză depusă spre a recâștiga ceea ce am pierdut. Căci este o decență elementară să se recunoască că minoritarii au întins prea mult coarda. Evident în industrie e de mare importanță originea capitalului care exploatează. Și contra lui e așa de greu să se ia măsuri cu rezultate edificatoare. Ne gândim numai la obstrucțiile cari se fac legii pentru utilizarea personalului românesc în întreprinderi, când la noi legile se pot așa de larg interpreta, pentru că să ne edificăm cât am fost de neglijenți în această privință. Dar nu e numai atât. În orice țară din lume, industria își conformează cel puțin manifestările exterioare într'o condescență naturală față de masa consumatorilor. Pune adecă pe fabricate inscripții în limba dominantă a țării în care acționează. Așa e în Cehoslovacia, în Ungaria, în Franța, în Italia, fără să se poată afirma că acolo activează numai capitalul autohton. La noi nici măcar atâta. Ori cum am întoarce un ambalaj al unui produs fabricat vom da de texte străine și poate ca o concesiune grațioasă vom afla la un colț și câteva cuvinte românești schimonosite.

Pe urmă chiar în ce privește personalul, există o limită care oricât de tolerant ar fi un popor, întreprinderilor nu le este permis să o calce. În loc de această cunoaștere întreprinderi de interes aproape public, unde personalul românesc este inexistent. Nu mai vorbim

că de exemplu intrând într'o bancă din Braşov din a cărei firmă nu lipseşte atributul de românesc, vom crede că suntem dacă nu în Palestina, cel puţin în Ungaria. Nici un cuvânt în româneşte.

Iată cât de departe am ajuns, cedând din drepturile noastre. De aceea când primatul naţional tinde să pătrundă în structura ţării româneşti, el va trebui să-şi aibă planul său metodic de penetrare şi până la biruinţa finală, să caute să dea cel puţin o înfăişare naţională faşadei economice a întreprinderilor pe cari le alimentăm cu munca şi câştigul nostru.

Ar zice cineva că suntem prea puţin pretenţioşi sau că dispunem de o importantă doză de platonism, în faşa propunerilor pe cari le facem. Dar dacă socotim adânc, acesta este începutul normal. Este un drept indiscutabil al acestei ţări să-şi împrăştie şi ea valoarea sa creatoare prin produsele fabricate, cari trec graniţele. Este evident un rezultat de pază. Dar este aşa de uşor accesibil. Şi plecând dela el vom ataca cu curaj restul problemelor, având în faşa primele rezultate ale biruinţii, primele tranşee cucerite din cetatea puternică, ce ne stă înarmată în faşa şi ne opreşte calea spre organica noastră dezvoltare.

ING. GH. BRÂNDUŞ.

Din trecutul bancnotei.

(După P. Longus).

Ludovic al XIV-lea lăsa Franţa la moartea sa în dezastrul cel mai cumplit financiar. După el ţara ajunge a fi guvernată de tutorii lui Ludovic al XV-lea, cari nu se pricepeau la finanţele statului nici atâta cât antecesorul lor, cardinalul Mazarin. Atunci un bancher englez, cu numele John Law, s'a oferit să aducă gospodăria statului în ordine. La 1718 se înfiinţă la Paris, o bancă de stat de emisiune, şi Law a fost primul în Europa care a introdus moneda-hârtie, încercând sanarea finanţelor prin inflaţiune. Sistemul său însă a avut un sfârşit ruşinos; a ruinat atât ţara, cât şi pe sine, şi furia poporului contra lui a fost aşa de mare, încât a trebuit să fugă deghizat peste hotare, ca să scape cu viaţa. A murit în Veneţia, uitat şi ca om sărac.

Pe măsură ce cunoştinţele noastre despre trecutul statelor vechi din Asia orientală se lărgeau, sa-

vanţii noştri au început să se ocupe nu numai de istoria, ci şi de întocmirile lor sociale şi economice, între altele au constatat şi faptul, că nu numai în Europa s'a inventat moneda-hârtie, ci că sistemul acesta de plată era cunoscut cu mult înainte şi în ţările depărtate din Orient.

Marco Polo, renumitul călător italian, care a trăit între anii 1254—1323, a publicat în anul 1309 o carte despre călătoriile sale din Asia, şi acolo se găsesc date foarte interesante cu privire la finanţele de stat ale Chinei.

Pe timpul acela China trecuse prin mari schimbări. Hanul tăiăresc Cublai, a invadat ţara aceasta paşnică, şi a supus-o stăpânirii sale, dându-i şi o dinastie mongolă, urmaşii căreia au stăpânit China până în timpurile noastre.

Marco Polo în cartea sa destăinuieşte lumii un lucru de necrezut în Europa de atunci, şi anume, că la Chinezii moneda nu se bătea din metal, ci era tipărită pe hârtie fabricată din fibrele scoarţei unei varietăţi de frăgar (dud). Bancnota avea o culoare brună, şi varia, în ce priveşte dimensiunea, după suma ce reprezenta. Hârtia aceasta era provăzută cu iscăliturile înalţilor funcţionari de stat, încredinţaţi cu emiterea ei. Dupăce era astfel confecţionată, bancnota se mai prevedea şi cu sigiliul roşu al unui general anume investit de han cu plenipotenţe spre acest scop; numai atunci avea bancnota o valoare ca ban. Cea mai mică încercare de falsificare, sau refuzul de a fi primită drept plată, se pedepsea cu moartea. Dar publicul se obişnuise iute cu mijlocul acesta de schimb şi toată lumea îl folosea bucurat. Calitatea cea mai plăcută a bancnotelor era, că erau foarte uşoare, sau cum scrie Marco Polo, „bucăţi în valoare de 10 bizantini (monedă veneţiană) nu cântăreau atâta ca un bizantin de aur“. Faptul că Marco Polo nu spunea poveşti, a fost confirmat şi de alţi călători veniţi din Extremul Orient.

Dovada cea mai bună o face un călător arab, care a plecat din Tanger, prin Africa de Nord, Siria, Mezopotania, Persia, Caşmir, Tibet, în China. El se numeşte Ibu Batuta, şi a întreprins această călătorie în anul 1347. El scrie în cartea sa, că dacă bancnotele se uzau sau se rupeau, erau duse la un oficiu public, unde proprietarul primea altele pentru ele. Direcţiunea generală a acestui organ de administraţie era încredinţată unuia dintre cei mai înalţi „amiri“ (nobili) din China. Toate ştirile, descrierile şi rămăşiţele găsite, sunt concludente, că China este ţara unde s'a inventat pentru prima oară bancnota.

Cele mai vechi bancnote erau tipărite pe piele de căprioară, şi s'au găsit piese cari datează din secolul al doilea înainte de naşterea lui Christos. O bucată de două picioare în patrat, cu margini brodate, avea o valoare de 40.000 „Keşi“ (= unitate monetară a Chinezilor). În secolul prim înainte de

Christos, împăratul Wangmang a pus în circulație bani de metal a căror valoare intrinsecă era cu mult mai mică decât valoarea lor de circulație (ca bunăoară noua noastră monedă de 100 Lei). Erau deci tot un fel de surogat de bani.

Pela anul 810, sub domnia lui Hsien-tung, treburile imperiului reclamau sume enorme, și tezaurul fiind gol, s'a recurs la un împrumut intern. Guvernul a dispus, ca toți comercianții să depună banii lor de metal la casierile statului, primind în schimb obligațiuni de stat. Acestea erau pe termen fix, și se răscumpărau după provincii. Pentru evitarea falsificațiilor, obligațiunile erau, la predare în mâna clientului, rupte în două părți, dintre cari una rămânea la tezaur. La răscumpărare cele două jumătăți trebuiau să se potrivească întocmai. Un mijloc destul de inteligent și simplu pentru împiedecarea falsificațiilor. Chinezii aveau deci cu secole înaintea noastră, o tehnică financiară dezvoltată, și hârtia era un articol de folosință obișnuit la o epocă în care în Europa migrațiunea popoarelor a redus țările la o situație barbară.

După cronicile chineze, hârtia a fost inventată în a. 105 după Christos de eunucul imperial Ceai-hun, și era făcută din scoarță de lemn, sdrențe și plăși vechi de pescuit.

Înainte de aceea se scria pe bambus și mătasă. După 600 ani dela această dată, invenția a fost preluată de Arabi, și după alți 400 ani de Europeni.

Istoriograful chinez Matuanlin scria pe la mijlocul secolului al 10-lea:

Era liniște în țară și comerțul și meseriile înfloreau. Pentru a ținea cont de trebuințele comerțului și a facilita schimbul de mărfuri, guvernul imperial a emis bancnote de hârtie, deoarece monedele de fier erau prea grele. Banul cel nou de hârtie era făcut cu tiparul și avea acoperire metalică; se chema „Ciao-ju“, adică în limba noastră comercială: cambiu. Deoarece banul acesta era foarte comod și ușor de mănuit și emiterea lui se dovedi de o afacere lucrativă, se asociază 16 familii nobile de comercianți și obținură monopolul emiterei. Se înființă deci un fel de bancă privată de emisiune. Bogăția acestor familii, câștigată așa de ușor, le îndemnă la întreprinderi tot mai riscate, și nu peste mult consorțiul dădu faliment. Imprejurarea aceasta aduse lumea în incurcătura cea mai mare, căci bancnotele nu le mai răscumpăra nime. Pentru a pune capăt dezastrului, sanarea băncii o luă în mână statul. Se propuse deci, și planul fu acceptat ca statul să garanteze mai departe convertibilitatea bancnotelor, căci altfel întregul comerț ar fi fost condamnat la stagnare. Se înființă deci o bancă de stat, care se ocupa cu emiterea și răscumpărarea bancnotelor.

Din cele arătate mai sus rezultă, că moneda-hârtie a fost introdusă în China, în forma sa apro-

ximativă de azi, în secolul al 10-lea, pentru a fi mai târziu reinventată în Europa, întocmai cum a fost cazul cu tiparul, praful de pușcă și alte lucruri, despre cari la un timp dat se credea că au fost inventate exclusiv în Europa.

Banca chineză de emisiune funcționa acuma așa de bine, și bancnotele se bucurau de așa o trecere, încât pela a. 1000 circulația fiduciară era de 1,700.000 tiao, ceea ce corespunde la cca 70 miliarde Lei azi. Se observă însă nu peste mult, că cu emiterea nu se poate continua până la infinit, de aceea în a. 1032 se fixa un plafon (ca la noi pe vremea lui Vintilă Brătianu), de 1,256.340 tiao, peste care sumă emisiunea nu putea trece. Totdeodată se hotărî ca bancnotele să nu mai fie răscumpărate la vedere, ci numai în decurs de 65 ani, și în intervale de trei în trei ani, într'o anumită cantitate. În a. 1076 se făcu însă totuși o nouă emisiune de 15.000 tiao (1 tiao=40.000 Lei). Bancnotele acestea aveau însă o acoperire de metal de $\frac{3}{7}$ din valoarea nominală. Dar nu peste mult moneda se devaloriză; valuta începu să cadă vertiginos, așa că în a. 1100 era de 20-ori atâta hârtie în circulație ca în a. 1032. Pentru a aduce finanțele în ordine, se hotărî ștampilarea bancnotelor; o măsură uzitată și în timpurile moderne. După ștampilare 1 tiao nu mai valora decât 400 Lei, în loc de 40.000—sau 10 „Keși“, unitate monetară de atunci.

În a. 1127 se întâmplă invaziunea Tătarilor. Chinezii se opuseră, însă pierdură luptă după luptă. Întocmai ca după pacea dela Versailles, și în vremile acelea îndepărtate, despăgubirile și reparațiunile au împiedecat mult timp redresarea finanțelor națiunii învinse. În China inflațiunea deveni așa de mare, încât banul-hârtie nu mai avea nici o valoare. În decurs de patru ani s'au tipărit 28 mil. tiao, și mai târziu încă 15 mil. Afară de emisiunea imperială, și singuraticile provincii emiteau bancnote proprii. Tătarilor li-a plăcut invenția aceasta minunată, și au început și ei cu emisiunea. Bancnotele lor erau mai bune, și sunau numai pe termen de 7 ani. După expirarea acestui termen, ele erau retrase din circulație cu o scădere de 15%. Cu toată reducerea aceasta publicul primea mai bucurios monedele acestea decât pe cele chineze. Diferitele răscoale prin cari Chinezii căutau să scuture jugul lătăresc, au avut de efect noi despăgubiri și noi emisiuni. De astă-dată Chinezii încercau să facă noile bancnote mai plăcute înaintea clientelei prin aceea, că le tipăreau pe o hârtie deosebit de fină, fabricată din mătasă și parfumată cu miresme. Afară de aceasta nu se răscumpărau cu un metal comun ca arama, ci cu argint și aur. Cu toate acestea poporul avea acuma o mare aversiune pentru banul-hârtie, și nu-l mai primea bucurios, cu toate amenințările legii. Toate plățile guvernului se făceau cu bancnote; exploatarea salinelor și altor monopoluri se făcea cu capital de bancnote; soldații își primeau solda în hârtie.

Arama era considerată acuma ca o adevărată comoră, și toți cari numai puteau, îl ascundeau. O mare jale să abătu peste imperiu, și averi acumulate în decurs de generații, se prefăceau în nimic.

În anul 1364 hanul Cublai, sub pedeapsă de moarte, silește toată populațiunea să-i predea tot aurul, argintul, arama și pietrele scumpe, contra bancnote, pe cari toată lumea era obligată să le primească drept plată, tot sub pedeapsă de moarte. În chipul acesta pare foarte verosimil că Marco Polo are dreptate, când scrie că hanul era pe atunci cel mai bogat om din lume.

După ce Chinezii au introdus bancnote ca mijloc de plată, ea se răspândește mai departe în țările din Orient. În 1224 fu introdusă în Persia; în 1319 în Japonia; în 1330 în India, și se bucură și azi la toate popoarele de mare trecere, dovedind, că un mijloc de schimb nu trebuie neapărat să aibă o valoare intrinsecă.

E. VANCU.

Cronica economică.

— Între departamentele noastre cu caracter economic, desigur că un rol covârșitor revine Ministerului de Industrie și Comerț. La acest resort se desfășoară o activitate foarte vie pentru începerea de noi acorduri economice și de clearing, cu diferite state. Astfel ni se anunță, că o comisie în frunte cu inginerul Polizu, directorul reglementării comerțului extern, este pe cale de a pleca la Varșovia, spre a continua negocierile comerciale cu Polonia. Deasemenea, în Roma, Domnul Ministru Lugoianu, secondat de consilierul economic de pe lângă legația română, continuă tratativele cu reprezentanții Italiei, în vederea încheierii unui acord economic și de clearing. Până la 15 Ianuarie s'a decis prelungirea convenției existente, iar în cazul, că până la data amintită nu se va ajunge la perfectuarea noului acord, se vor da instrucțiuni pentru prelungirea vechiului contract până cel mai târziu la 31 Ianuarie a. c. Cu Austria, conversațiile în vederea intensificării relațiilor economice cu țara noastră, vor fi reluate la finea lunii Ianuarie, deoarece delegația economică austriacă, care urma să sosească la București imediat după sărbători, a fost reținută în Viena pentru discuțiile începute cu reprezentanții Germaniei. Mai departe suntem informați că discuții foarte importante au fost inaugurate de către România și Germania, discuții care se duc în momentul de față direct de către dl Ministru al Industriei și Comerțului Valer Pop și de dl Fabritius, Ministrul Reichului la București. Scopul angajării acestor convorbiri economico-diplomatice este de a se ajunge la majorarea cotei noastre de export de petrol în Germania, și, în consecință, a augmenta quantumul nostru de devize forte

și libere. În decursul lunii Ianuarie mai sunt apoi anunțate importante negocieri între România și Elveția, spre a se încheia un nou acord de clearing și economic, ținând seama de fenomenele ivite de pe urma devalorizării francului elvețian.

— Ceeace este mai curios în sistemul nostru de alianțe economice este faptul, că cu Jugoslavia, țară vecină și prietenă, România nu are nici până azi o convenție comercială definitivă. Inexistența unei atari convenții se pare că se atribuie planului conceput de ambele țări de a realiza o uniune vamală româno-jugoslavă. În adevăr, în anul 1929 s'a și semnat la Sinaia un protocol în vederea încheierii unei uniuni economice. Cele două guverne erau de perfect acord în privința aceasta și se credea că înfăptuirea planului nu va mai necesita discuțiuni ulterioare prea complicate. Totuși, din cauza insuficienței clauzelor protocolului din Sinaia, comisiile însărcinate cu conversațiile, posteroare, au găsit necesar încheierea unui acord provizoriu, care să reglementeze schimburile de mărfuri până la realizarea vechiului desiderat al Uniunii. Speranța în apropiata înfăptuire a uniunii a făcut, ca acordul interimar să fie încheiat pe numai șase luni, cu prelungirea automată, în caz de nedenunțare. Ca orice convenție încheiată în pripă, apoi faptul că între timp a luat ființă Mica înțelegere balcanică, — s'a putut numai decât constata deficiențele acordului provizoriu. Pentru aceste motive, cari sunt de natură a împiedica normala dezvoltare a relațiilor comerciale dintre țările noastre, cele două guverne au hotărât a încheia un acord economic și de clearing definitiv. În vederea negocierilor necesare, va sosi în decursul acestei săptămâni o delegație a Jugoslaviei la București. Noi dorim sincer, ca aceste noi convorbiri să fie încununuate de izbândă, care să aducă prosperitatea ambelor țări învecinate. Căci nu ne sfiim a o spune, că această convenție va însemna pasul decisiv spre înfăptuirea mult doritei Uniuni Economice a Miciei Înțelegeri.

— Luni 11 Ianuarie a. c. s'a ținut la Ministerul Finanțelor o conferință, în legătură cu situația datoriei noastre externe. La ea au participat între alți factori importanți ai vieții publice Ministrul Finanțelor dl Mircea Cancicov și titularul departamentului afacerilor externe dl Victor Antonescu. Obiectul principal al acestei conferințe a fost examinarea rapoartelor sosite în ultimul timp dela Paris, din partea domnului Alimănișteanu. Se știe, că în momentul de față se duc, în capitala Franței, importante tratative de către delegația română în frunte cu subsecretarul nostru dela finanțe, împreună cu delegația creditorilor francezi, pentru încheierea unui nou acord, pe timp de un an, privitor la reducerea cuponului datoriei noastre publice externe. În conferința de mai sus s'au emis noi instrucțiuni, spre a fi transmise dlui Alimănișteanu în

vederea continuării tratativilor și încheierea acordului sus zis. După câte știm, la baza acordului nou va sta media plăților făcute în virtutea convenției Slăvescu și anume 40 la sută pentru împrumuturile Statului, iar restul de 60 la sută pentru amortizarea împrumuturilor Casei Autonome a Monopolurilor.

— În una din cronicile economice trecute am amintit, că una dintre cauzele însemnate ale avântului și revirimentului economic în general înregistrat în anul 1936, este și pregătirea febrilă și pe față a tuturor Statelor în vederea unui nou războiu. Din spirit de agresivitate și revanșe, sau dintr'o accentuată precauțiune de apărare a granițelor politice, înarmarea tuturor țărilor este la ora aceasta o realitate, pe care nimeni nu o mai contestă. Dacă ar trăi protagonistul pacifismului postbelic, integral și universal, utopicul Briand ar muri de... înmă rea. Când scriem aceste știri aflăm, că pe piața Angliei prețul oțelului vechiu marchiază o urcare de 900 la sută. Această urcare considerabilă a prețului oțelului nu se poate explica prin altă cauză decât prin necesitățile industriilor de războiu. Se afirmă, că, în lunile din urmă, Anglia a importat peste un milion de tone de oțel vechiu de pe continent. Or, avem motive serioase să credem, că valoarea metalului, care joacă un rol fără pereche printre mijloacele de distrugere, nu va înceta de a se urca, dacă ne gândim, că oțelul și pe piețele europene este tot mai mult cerut de nevoile de înarmare ale statelor din bătrânul — dar lipsit de minte — continent.

— Prin decretul de valorificare a cerealelor s'a constituit un fond alimentar din taxa de 0,90 Lei de fiecare kilogram de făină de grâu, seară, gris și făină furajeră, eșită din morile sistematice comerciale. Pentru plata regulată a primelor de valorificare s'a pus la dispoziția B. N. R. o sumă de 70 milioane de Lei, care urmează să fie restituit pe măsura ce se percepe taxa pe făină.

Intrucât însă în perioada de timp dela recoltarea grâului și până azi exportul acestui produs agricol a fost foarte activ, eșind din țară peste 50 mii vagoane, la care corespunde o primă de valorificare de circa 460 milioane Lei, și deoarece avansul pus la dispoziție B. N. R. și încasarea taxei pe făină sunt insuficiente spre a se face la timp plata primelor de valorificare, Ministerul de Agricultură și Cooperatie au fost autorizate să ridice dela Centrala Cooperativă de producție, aprovizionare și valorificare, sub forme de avans, o sumă de 50 milioane Lei.

Tot la Ministerul de Agricultură se lucrează la un proiect de lege pentru deschiderea unui credit extraordinar și special de 100 milioane Lei, care va fi acoperit prin contractarea unui împrumut la Casa de Depuneri. Această sumă va fi pusă la dispoziția Camerilor de Agricultură pentru cumpărarea de re-

producători. Punerea la îndemâna Camerelor de Agricultură a sumei* specificate mai sus se va face sub forma de împrumuturi pe termen de doi ani, de către Ministerul Finanțelor cu avizul Ministerului Agriculturii, urmând a fi rambursate în patru rate semestriale egale, Ministerului de finanțe, prin Casa de Depuneri.

P. S.

Aplicarea legii pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane.

SCUTIRILE TAXELOR DE TIMBRU IN LEGEA CONVERSIUNII.

De Gr. Melidoneanu.*)

Renunțarea Statului la beneficiile sale fiscale, renunțare edictată prin dispozițiunile art. 75 din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane, prin care „— toate declarațiile, cererile și în general toate actele de procedură relative la aplicarea dispozițiilor acestei legi sunt scutite de orice timbre și taxe —“ constituie o derogare dela principiul restrictiv al scutiților — pe deoparte — și o contribuțiune importantă la lichidarea problemei sociale a datoriilor particulare — pe de alta.

Reglementarea datoriilor dintre debitori și creditori — prin sacrificarea creanțelor în proporție de 20—70% — nu s'a putut efectua prin despăgubirea creditorilor de către Stat.

Aceasta ar fi cerut un sacrificiu colectiv — irealizabil direct în conjuctura evenimentelor economice, (ca o contribuție specială a populației), realizabilă în schimb numai printr'o reformă de devalorizare monetară — inoportună însă în momentul legiferării.

Este incontestabil că principial — mai mult constituțional, atingerea dreptului de creanță nu e posibilă.

Proprietatea ei este garantată prin art. 17 din Constituție.

În expunerea de motive însă a legii, se precizează :

*) Deși toate instanțele sesizate până în prezent s'au pronunțat, că actele de execuție silită contra debitorilor conversioniști sunt scutite de orice timbre și taxe, totuși ținem să reproducem acest articol, publicat în revista „Tribuna Financiară” No. 46 din 10 Oct. 1935. Acest articol acceptă întru totul punctul nostru de vedere, dezvoltat în Nota noastră asupra Deciziei Casei S. I. No. 876/935 publicat în „Revista Economică” No. 46 din 16 Noiembrie 1935. În cele următoare publicăm Deciziunea Tribunalului Cluj, prin care se consfințește din nou principiul netimbrării acestor feluri de execuții, — în speță cerere de licitație — combătând dispozițiunea ilegală a Comisiunii Centrale a Timbrului.

„după chiar Jurisprudența Inaltei Curți, exercițiul dreptului de proprietate poate fi țărmurit de legiuitor, atunci când împrejurări excepționale creiază așa zisul drept de necesitate...”

Cu alte cuvinte, cu atât mai mult atingerea dreptului de creanță este posibilă.

În fața acestor considerațiuni, ca o compensare, Statul a renunțat — exemplul articolului 75 — la drepturile sale fiscale în scop de a crea o situațiune cât mai avantajoasă creditorului și mai ales de a facilita lichidarea datoriilor.

Recunoaștem că pentru a realiza o cât mai normală reluare a raporturilor dintre debitori și creditori — în aplicarea legii conversiunii — trebuesc înlăturate, toate greutățile indiferent de caracterul lor — paralizându-le pentru o cât mai rapidă și autonomă aplicare a obligațiunilor.

Astfel, s'a susținut până în Februarie 1935, că dispozițiunile capitolului III din lege — îmbracă bunăoară un caracter de adevărată penalitate, constrângând pe creditori să primească aplicarea capitolelor I și II, ceea ce constituie o eludare a dispozițiunilor constituționale și în orice caz — prin amânarea plășilor în 10 ani — o violare a art. 17 din constituție, căci conține într'adevăr o implicată expropriere de drepturi, fără o „dreaptă și prealabilă desdăunare”.

Inalta Curte de Casație însă, a declarat constituționale o sumă de texte din legea din 7 Aprilie 1934, pe considerațiunea că moratorul și în genere orice forme de păsuire a plășilor, neștirbind dreptul în sine și creanța, ci organizând doar plășile în timp, nu se mai poate pretinde că prin capitolul III — ce conține textele referitor la acest moratoriu al plășilor — se violează art. 17 din Constituție.

Nu numai atât, dar s'a trecut și peste alt principiu proclamat de Constituție — și anume; principiul de egalitate în fața legilor.

În timp ce debitorii beneficiază, conform art. 5 și 34 din lege de o reducere de 6% sau de 8% pe an, după cum sunt debitorii agricoli sau urbani, pentru orice rată plătită anticipat, creditorilor, cari au făcut declarațiuni valabile de neacceptare în sensul art. 40, li s'au impus o dobândă doar de 1%.

Am enumerat aceste greutăți ivite în aplicarea legii — și care au fost totuși înlăturate — în speranța de a se pune cât mai curând capăt unei perioade de nesiguranță, asigurând restabilirea creditului pe viitor.

Iată însă, ivindu-se o nouă piedică — de data aceasta cu un cadru mai restrâns, anume în aplicarea dispozițiunilor art. 75 din legea conversiunii — mai sus citat.

Comisiunea Centrală a Timbrului prin deciziunea din 11 Martie 1935, a decis următoarele :

„Art. 75 din legea conversiunii datoriilor agricole și urbane din 1934, scutește de orice timbru și taxe, declarațiile, cererile și în genere toate actele de

procedură, care au de scop valorificarea vreunui drept acordat de acea lege”.

„În consecință, din moment ce o creanță a fost redusă, deci beneficiul legii a fost valorificat, executarea ei nu mai intră în categoria actelor scutite de timbru și deci va fi supusă la plata integrală a acestor taxe”.

„Grija permanentă a Comisiunii întru apărarea drepturilor cuvenite Statului, deslușește un înțeles specific...”

Pentru a trăda acest sentiment, redăm o altă deciziune — având perfectă analogie cu speța noastră — deși într'un domeniu cu totul diferit.

În interpretarea art. 23 legea timbrului, referitor la actele de paupertate — s'a dispus prin deciziunea din 7 Decembrie 1927 :

„Actul de sărăcie prevăzut de art. 23 este valid în tot decursul instanțelor pentru realizarea dreptului prin justiție”.

„Odată dreptul consfințit printr'o hotărîre judecătorească rămasă definitivă, toate actele ulterioare de executare, începând cu cererea de executare, au a fi timbrate și supuse impozitului proporțional în conformitate cu natura executării...”

„Prin urmare, actul de sărăcie eliberat pentru un litigiu, nu poate servi — conform deciziunii — și pentru actele de executare ce urmează procesului în sine.

Împotriva acestor considerațiuni — cităm fără comentariu — din Botez pag. 319 :

„Or, examinând situația din punct de vedere al probei legale, de sărăcie, se cere neapărat ca averea sau venitul să fie efectiv. Și până nu se execută efectiv sentința, partea nu poate fi considerată că nu mai îndeplinește condițiunile legale”.

Prin modificarea legii timbrului din 27 Iulie 1934 s'au adăugat la art. 22, § 56 un ultim alineat, prin care s'a inserat la capitolul scutirilor, dispozițiunile art. 75 din legea conversiunii, tocmai pentruca să nu mai apară aceste dispozițiuni ca derogatorii dela principiul restrictiv al scutirilor dintr'o lege fiscală.

Și atunci, în scutirile de taxe de timbru, acordate de acest alineat — „declarațiunilor și cererilor făcute, fie de creditori, fie de debitori, înaintea justiției sau oricărei autorități, certificatelor și în general tuturor actelor eliberate de justiție sau de autorități la cererea creditorilor și debitorilor, precum și tuturor actelor de procedură relative la aplicarea legii din 7 Aprilie 1934, privitoare la lichidarea datoriilor agricole și urbane...” — se cuprind desigur și citațiile, copiile, somațiile, cereri de investire, executare (acte de procedură), bineînțeles, repetăm, dacă sunt relative la aplicarea legii.

Or, procedura de executare ce se face de creditor, nu se efectuează exclusiv în vederea aplicării legii?...

Dar să luăm chiar dispozițiunile art. 75 asupra căruia s'a pronunțat Comisiunea Centrală.

Intr'adevăr, în aliniatul 4 al acestui articol din Regulament, găsim expres scutită, printre altele (enumerarea dela acest articol menționăm, că este enunțativă, nu limitativă) declarațiunile de asanare.

Aceste declarațiuni spune legiuitorul în articolul 13, constituie titlul, pe baza căruia se solicită un certificat al instanței unde s'a făcut declarația, investit cu formula executorie, putându-se face urmărirea de fiecare creditor în parte, pentru sumete datorite conform legii.

Iată deci un titlu executor, expres scutit de acest articol și nu o simplă procedură pentru valorificarea dreptului unui debitor, la beneficiul legii, în sensul deciziei Comisiunii Centrale, crudă cu soarta creditorului, care poate rămâne nu numai cu creanța redusă, dar nici așa realizată.

...Și în tot cazul ce poate pretinde, pe baza acestei executări creditorul dela debitor, decât creanța redusă prin efectele legii conversiunii?

Ce însemnează că beneficiul legii a fost valorificat, dacă o creanță a fost redusă?

În primul rând, nu poate fi valorificat beneficiul legii, prin simpla reducere a creanței, când însăși economia legii dispune și obligă reducerea, într'un moment când din pricina neexecutării generale a unor obligațiuni, devenise prea oneroasă noțiunea de obligativitate a creanței și creditul însuși era în primejdie.

Beneficiul — în acest caz — nu mai constă din simpla reducere a creanței, reglementată de o serie de articole după distincțiunile făcute de legi, ci în realizarea efectivă, a creanței reduse.

Creanța a fost „sacrificată“ de drept.

Asupra acestei „sacrificări“ s'au purtat îndelungi discuții juridice de constituționalitate, asupra cărorora noi am încercat, mai sus, o succintă prezentare.

În afară de aceste considerațiuni, valorificarea unui drept, se poate obține pe două căi.

Amiabil și silit.

Astfel art. 12 din legea conversiunii stabilește că debitorul are facultatea de a se libera în mod valabil, prin depunerea sumelor datorate la percepțiile și administrațiile financiare, precum și a recipisei, la judecătoria domiciliului creditorului, anunțându-l cu carte poștală.

Pentru această operațiune trebuiesc îndeplinite o serie de cereri, de proceduri, atât din partea debitorului (cererea pentru consemnarea sumei, cererea către judecător pentru ordonanțarea și ridicarea sumei, încheierea judecătoriai, dată în acest scop, etc.).

Toate aceste cereri sunt scutite de taxe de timbru, fiind făcute cum spune art. 22 par. 57 legea timbrului „înaintea justiției sau oricărei alte autorități, de către debitor sau creditor, — cu toate că ante-

rior creanța fusese redusă și deci „beneficiul legii realizat“...

Prin urmare procedura pentru plata benevolă a ratelor, e scutită de taxele de timbru, fără nici o discuțiune.

Și atunci normal se naște întrebarea, de ce procedura de executare pentru plata silită a ratelor sau a creanțelor reduse să nu beneficieze de aceeași scutire?!...

Care să fie rațiunea înlăturării dela beneficiul legii de scutirea taxelor, pentru realizarea efectivă, a unei sume rămase de plată și redusă în conformitate cu legea?

Față de aceste considerațiuni, socotim că deciziunea Comisiunii Centrale e neconformată cu spiritul general al legii, cu dispozițiunile art. 75 din legea lichidării, precum și cu dispozițiunile art. 22, par. 57 din legea timbrului.

Iar din punct de vedere economic, ținând seama că prin reducerile operate de legea lichidării, creditorii au rămas cu creanțele reduse mai ales față de debitorii agricoli, astfel încât în fața pretențiunilor fiscolei, de a se cere taxarea actelor de executare, taxe mari în raport cu creanța redusă — anihilează într'o măsură accentuată tehnica lichidării, lovind totdeodată și în debitor, care va fi nevoit la datorii mărunte să suporte spesele de urmărire.

Deciziunea izbînd pe de altă parte în creditori, nu vine în sprijinul armonizării intereselor încă în conflict.

Să nu pierdem din vedere un moment, că scopul legii lichidării, nu va putea fi atins, dacă pe lângă larga protecțiune acordată debitorilor, nu se creiază și măsuri de asigurare pentru o efectivă realizare a creanțelor creditorilor în suferință.

* * *

ROMANIA. TRIBUNALUL CLUJ. SECȚIA II-a.

Dos. No. C. 1724/1936.

Actele de executare contra debitorilor beneficiari ai legii de lichidare sunt scutite de timbre. Deci și cererile de licitație imobiliară contra asemenea debitori sunt scutite de timbre.

Deciziunea Civilă No. 628/1936.

Deciziunea aceasta s'a pronunțat fiind de față părțile.

Dat la 28 Iulie 1936.

IN NUMELE LEGII.

Luându-se în desbatere procesul intentat de urmărirea Banca „Albina“ institut de credit și de economii domiciliată în Cluj repr. prin avocatul Dr.

N. Cărpinișan din Cluj contra urmăriților Czintuș Ștefan și soții dom. în Cluj, pentru ordonarea licitației imobiliare introdusă înaintea Jud. Urb. Cluj secția c. f. în care jud. a dat încheierea ca primă instanță în ziua de 23 Mai 1936 cu No. 7925 și care proces a fost adus înaintea Tribunalului prin recursul urmăritoarei banca „Albina“ introdus în ziua de 16 Iunie 1936 cu No. 10.616.

Tribunalul

a dat după terminarea referării publice în camera de consiliu, la 28 Iulie 1936, astăzi în ziua de 28 Iulie 1936 următoarea

Deciziune.

Tribunalul reformează încheierea atacată, constată că întreaga procedură în cauză, deci și cea privitoare la scoaterea în vânzare prin licitație publică a imobilului din chestiune este scutită de timbru și învii instanța primă să procedeze în consecință, cu drept de recurs în Casație

Motive.

Impotriva încheierii instanței prime mai sus arătată a înaintat recurs urmăritoarea, cerând casarea încheierii atacate și îndrumarea instanței prime ca să îi ordone licitația imobiliară pe lângă scutire de timbru.

Intâmpinare nu s'a depus și nici contra-cerere nu s'a formulat.

Tribunalul din actele dela dosar stabilește în fapt că urmăritoarea banca „Albina“ a cerut scoaterea în vânzare a imobilului proprietatea urmăriților, netimbrând cererea referitoare, pe motivul că aceea în baza art. 75 al legii conversiunii și a art. 22 § 57 din legea timbrului este scutită de timbru.

În cererea sa declară că urmăriții sunt debitori urbani, le face reducerile legale și cere ca pentru restul ratelor neachitate respective a creanței restante să se ordone licitație imobiliară asupra imobilului cuprins în foaia c. f. a comunei Cluj No. 8134.

Instanța primă a respins cererea urmăritoarei pe motivul, că aceea este supusă taxei de timbru conform legii timbrului, bazându-se pe deciziunea Comisiei Centrale a Timbrului dată în materie la 11 Martie 1935.

În soluționarea recursului din speță sunt trei chestiuni decisive; prima, că este vorba de o chestiune de drept comun, sau este vorba de o cerere bazată pe legea conversiunii ca lege specială; a doua, că deciziunile Comisiunii Centrale a Timbrului sunt obligatorii pentru instanțele de judecată sau nu; și a treia, că executarea și licitația mobilă și imobiliară sunt acte de procedură sau nu?

Tribunalul având în vedere că urmăriitorul își bazează cererea pe Legea Conversiunii art. 13 și următorii și nu pe dreptul comun;

considerând că nici art. 110 a legii timbrului care institue Comisiunea Centrală a Timbrului și nici altă lege nu atribuie deciziunilor aceasta putere obligatorie pentru instanțele de judecată, neavând aceste deciziuni decât caracterul unui aviz, iar de altă parte;

văzând că în sensul procedurii civile locale combinat cu legea de urmărire comună, nu numai acțiunile, cererile de sesizare a instanței și alte cereri premergătoare pronunțării sentinței, ci și cererile care urmează după darea sentinței, cum sunt cererile de investire cu formulă executorie, respective în procedura locală cererile de ordonarea execuției mobiliare sau imobiliară, precum și cererile de scoaterea în vânzare a imobilelor și toate celelalte cereri următoare până la completa îndestulare a creanței creditorului sunt acte de procedură; ținând seama de dispozițiile cuprinse în art. 75 al legii conversiunii, combinat cu § 57 adăugat la art. 22 a legii timbrului, prin legea din 4 Iulie 1934, prin cari în general toate actele de procedură relativ la aplicarea legii conversiunii, deci în mod firesc și logic atât cele premergătoare dării sentinței sau declarației de recunoaștere făcut în sensul art. 13 al legii conversiunii, cât și celea următoare acestor acte sunt scutite de orice timbru și taxe, Tribunalul găsește că și cererea urmăritoarei intră în aceste dispoziții și în consecință beneficiază de scutire de timbru și fiindcă instanța primă a greșit a respins cererea pentru netimbrare, recursul fiind întemeiat, a trebuit să decidă conform dispozitivului.

Jurisprudența Inaltei Curți de Casație și Justiție dezvoltată în aceasta materie deasemenea a stabilit acest principiu, că adecă nu este vorba de o procedură de drept comun, ci de o procedură specială, bazată pe legea conversiunii, care argument logic rezultă chiar și din art. 13 și 14 al acestei legi, care texte acordă creditorului dreptul de urmărire în caz de neplata ratelor scadente, însă nu îl scoate pe debitor din cadrul acestei legi, ci după cum alin. 4 al art. 14 prevede, chiar și după ce i-a fost scos la licitație imobilul, debitorul până la prima zi fixată pentru vânzare este în drept a achita ratele scadente în acel moment, prin care fapt împiedică nu numai urmărirea, ci și efectele decăderii, emițându-se și pe mai departe în beneficiul acelei legi. Din întreaga economie a legii conversiunii și cu deosebire din dispozițiunile art. 46, 62 și 63 și urm. rezultă caracterul social al legii și prin faptul că Statul și-a asumat obligația de a despăgubi „Banca Națională“ și „Creditul Rural“ precum și „Creditul Ipotecar“ de pierderile suferite prin reducerile creanțelor cauzate de legea conversiunii, cu sume ce se cifrează la miliarde și prin faptul că Statul și-a asumat obligațiunea de a

plăți creditorilor în locul debitorilor creanțele expropriate, rezultă intențiunea neîndoelnică și clară a legiuitorului de a veni în ajutorul debitorilor, de unde urmează în mod logic și măsura prevăzută de art. 75, care asemenea are drept scop ușurarea situației debitorilor, prin acordarea scutirii de taxe și timbre pe întreaga durată a procedurii, adică în general pentru toate actele de procedură în cari se înglobează și urmărirea, pentru că în caz contrar și taxele de timbru se stabilesc și cad în sarcina debitorului, prin care fapt din nou s'ar îngreuna situația lui, dacă am admite teza contrară.

Este adevărat că în regl. legii nu este enunțat enumerativ scutirea procedurii de licitație imobiliară, însă acest lucru nu alterează principiile mai sus arătate, deoparte pentru că regulamentul nu i s'a atribuit puterea de completare a legii, ci conform art. 87 a legii conv. regulamentul are căderea de a desvolta principiile și modul de aplicare a legilor, iar de altă parte este evident că din enunțarea regulamentului numai din eroare de stilizare, prin un „lapsus“ a rămas afară propoziția referitoare la „scutirea de timbru a cererilor de vânzare imobiliară“, care împrejurare rezultă din faptul, că cererile de investire cu formulă executorie, adică în procedura locală cererea de ordonarea execuției, cererea de scoaterea în vânzare a gajurilor, cele de desființarea urmărilor sunt trecute în scutirile de timbru prev. de art. 75 a reg. și atunci nu ar avea nici un rost și ar fi absolut ilogic și nemotivat, ca să se facă deosebire între vânzarea mobilă și imobiliară și a acorda scutire celei din urmă, iar cea imobiliară să fie privată de această scutire.

Președinte : D. c. m. s. Judecător :
ss. Jenciu. ss. Dr. Pop.

Grefier : ss. Horea.

Situația.

Vacanța sărbătorilor a provocat oarecare stagnare în diferitele ramuri de producție și de activitate economică-financiară.

Dar, imediat ce sărbătorile au trecut și odată cu începutul noului an, activitatea economică și-a reluat cursul.

Încă din prima săptămână s'a putut observa o intensă mișcare în toate domeniile de activitate economică. Acest fapt ne face să credem în perspectivele optimiste ale dezvoltării economiei românești, în anul 1937.

Tratatările comerciale cu străinătatea au dus în cea mai mare parte la încheierea de noi acorduri favorabile comerțului nostru. Pe de altă parte recolta excepțională precum și exportul în continuă creștere au determinat sporirea disponibilului de devalute al Băncii Naționale.

De altfel, din ultima situație sumară a Băncii Naționale rezultă că schimbările noastre cu țările străine sunt foarte active.

Bursa a marcat în ultimile zile surprinzătoare urcări de cursuri la valorile mobiliare, cursul devizelor în târgul liber a înregistrat o scădere sensibilă, iar pe de altă parte Leul nostru a înregistrat în străinătate o urcare corăspunșătoare.

Deci, putem face chiar la începutul anului câteva constatări destul de îmbucurătoare pentru întreaga economie țării.

Evenimentele monetare din ultimul timp se vede că n'au avut repercusiuni, iar moneda noastră rămâne consolidată.

Deși perspectivele îmbunătățirii actualei situații economice apar dela începutul anului 1937, totuși nu trebuie să fim prea optimiști.

Ne găsim în toiul legiferărilor de tot felul, dar cu toate acestea problema creditului rămâne deschisă pentru toate ramurile de activitate. Avem nevoie de credite masive, cari să pună în valoare o industrie nouă ce se poate crea, avem nevoie de credite lungi pentru agricultură, avem nevoie de credite pentru industria mijlocie, avem nevoie de credite pentru comerț.

Datoria conducătorilor este de a pune mai multă ordine și organizare în treburile publice și de a asigura dela început un progres normal. *i. op.*

CRONICA

Numiri la banca „Albina“ Sibiu. În ultima ședință plenară a Consiliului de administrație, ținută la finele anului trecut, au fost numiți: *șef-contabil al institutului dl Nicolae Petrușiu*, procuristul Centralei și *advocați definitivi încadrați la Fondul de pensiiune Dnii Dr. Ioan Modran și Silviu Rocsin*, ambii din serviciul Contencios al Centralei.

Cu drept de firmare, în conformitate cu dispozițiunile art. 45 din statute, *a fost investit dl Sofron Negru*, șeful serviciului Depuneri spre fructificare dela Centrală.

Pentru ce nu fuzionează băncuțele noastre? Fiind întrebată Banca „COMUNA“ institut de credit din Căvărăan (Banat) din ce cauză nu poate face fuziuni cu alte bănci, direcțiunea ei a răspuns următoarele:

„Fuziune nu facem căci ne susținem cu cinste de 33 ani, am cumpărat înainte de războiu pentru consorții de plugari dela 2 spahii maghiari și 1 jidan moșiile lor. Am plătit impozite Statului și comunei noastre. Țăranii nu cheltuesc bani și timp pentru regularea împrumuturilor mici, la orașe, și pe cari împrumuturi Băncile mari le fac cu greutate și multe forme.

Deci să știe Consulii căci prin distrugeri ca acestea nu se fac altare pentru poporul românesc. Așteptăm cu rezignațiune desnodământul !“

Ținem să arătăm că aceasta bancă cu un capital societar de numai Lei 300.000.—, există de mai bine de 33 ani, satisfăcând nevoile locuitorilor comunei și că în tot timpul existenței sale nu a acționat nici o poliță, nefiind nevoie de așa ceva, și nu a avut pierdere nici un ban. Beneficiind acum debitorii de conversiune, toate polițele lor reescontate la Banca Națională Agenția Lugoj și la „Albina“ sucursala Lugoj, sunt în ordine cu plata ratelor, iar mulți dintre ei au achitat în întregime datoria redusă!